

NATURALITAT LINGÜÍSTICA EN CATALÀ: CONCORDANÇA AMB L'OBJECTE

A Eslovènia hem ampliat la sintaxi natural de Klagenfurt a la recerca del comportament de les expressions sintàctiques sinonímiques o quasi sinonímiques, aquí anomenades variants sintàctiques. El nostre treball que segueix ve il·lustrat amb exemples (morfo)sintàctics del català. (La teoria de la naturalitat lingüística encara no havia estat tractada en català). Els exemples van referits a la concordança amb l'objecte directe. El material lingüístic està dividit en deduccions enumerades, en cada una de les quals es prediu l'existència d'unes condicions (morfo)sintàctiques basant-se en els pressupostos adients i les normes d'Andersen sobre la concordança d'un valor de marcació amb un altre valor de marcació.

Introducció

L'objecte d'aquesta aportació és la teoria (lingüística universal), que ha estat desenvolupada a Eslovènia per uns quants joves lingüistes (sota la meua direcció). El seu abast el comprovem majoritàriament amb material de l'anglès, l'alemany i l'eslovè. La base del nostre treball és la teoria (lingüística) de la naturalitat, tal i com ha estat desenvolupada per algunes universitats austríaques i alemanyes; per exemple: Mayerthaler (1981), Wurzel (1984), Dressler i altres (1987) i Dressler (2000). La teoria de la naturalitat també ha estat emprada en el camp de la sintaxi especialment a la Universitat de Klagenfurt; les publicacions bàsiques són: Dotter (1990), Mayerthaler & Fliedl (1993) i Mayerthaler i altres (1993, 1995, 1998). El grup de treball eslovè ha fet un afegit a la sintaxi natural de Klagenfurt, que estudia el comportament de les expressions (morfo)sintàctiques sinonímiques o quasi sinonímiques, aquí anomenades variants sintàctiques. Sempre que és possible d'ubicar un parell de variants a una mateixa escala de naturalitat, i es pot, per tant, afirmar que una variant és més natural que l'altre, la nostra teoria és capaç de determinar quines són les propietats gramaticals d'aquestes dues variants.

Mayerthaler (1981: 10 *et passim*) en la teoria de la naturalitat lingüística hi distingeix entre sem- i sym-naturalitat. Com que en aquest article empro només la sem-naturalitat no em cal debatre sobre la distinció de Mayerthaler. En aquest article la sem-naturalitat serà anomenada d'ara endavant simplement naturalitat. El predicat "natural" serà definit com a senzill (per al parlant) des del punt de vista cognitiu. Aques tipus de naturalitat és semblant a la marcació tradicional. Així doncs, i com a primera orientació, podem establir-li al lector la següent equació aproximada: α marcació = - α naturalitat. Resulta gairebé impossible de comparar la marcació i la naturalitat en l'àmbit de la (morfo)sintaxi, tenint en compte que l'ús d'ambdues en aquest camp és objecte de canvis constants.

Els valors de la naturalitat seran citats en escales de naturalitat. El format bàsic és $>nat(A, B)$, és a dir que tenint en compte la complexitat cognitiva A és més natural que B. A aquest esquema hi afegim els dos següents formats, derivats del bàsic, per tal de cobrir els possibles usos optatius d'A o de B:

(i) $>nat(A + B, B)$, és a dir que tenint en compte la complexitat cognitiva l'ús optatiu de B (respecte A) és més natural que l'ús obligatori de només B;

(ii) $>nat(A, A + B)$ és a dir que tenint en compte la complexitat cognitiva l'ús obligatori d'A és més natural que l'ús optatiu d'A (respecte B).

Podem afirmar que qualsevol escala que dels formats derivats (i-ii) és correcta, sempre i quan sigui possible d'afirmar que també és correcta dins el format bàsic $>nat(A, B)$. Quan fem una escala dels formats derivats, n'hi haurà prou de fonamentar l'escala corresponent en el format bàsic. Tenint en compte que les llengües tenen molts usos optatius, l'aplicabilitat del meu esquema seria reduïda en gran mesura, de no ser dels formats afegits.

En aquest article els exemples lingüístics estan treballats en "deduccions". Cada deducció conté almenys dues escales de naturalitat. Els valors de naturalitat d'aquestes dues escales són classificats segons el principi de concordança de marcació introduït per Andersen el 1968 (repetit el 2001). Aquest principi està adaptat a la naturalitat de la següent manera: Allò que és més natural tendeix a vincular-se amb un exemplar d'allò que és més natural; allò que és menys natural tendeix a vincular-se amb un exemplar d'allò que és menys natural.

Els mètodes bàsics de determinació de la naturalitat són els següents:

(a) Principi del mínim esforç (Havers 1931: 171). Allò que més s'adiu a aquest principi és més natural. Allò que és senzill des del punt de vista cognitiu, que és fàcil de produir per al parlant, fàcil d'evocar de la memòria, etc.

(b) Edat filogenètica. Allò que és filogenèticament més antic és més natural. La llengua fa seu allò que és cognitivament més senzill per al parlant.

(c) Prototipicitat. Allò més proper al prototip és més natural.

(d) Grau d'integració a la frase. Allò que està més integrat a la frase és més natural. Aquest punt es basa parcialment en el punt (c): la posició sintàctica prototípica requereix que l'element sintàctic estigui ben integrat a la seva construcció sintàctica.

(e) Freqüència (en l'ànim de Fenk-Oczlon, 1991). Allò que amb més freqüència és token- i/o typewise és més natural. Allò que per al parlant és cognitivament més senzill s'empra més.

(f) Conjunt petit vs. conjunt gran. Un conjunt petit d'unitats és més natural que un conjunt gran. Durant el discurs al parlant li resulta més senzill d'escollir unitats d'un conjunt petit que d'un conjunt gran.

(g) Ús especialitzat vs. ús no especialitzat. L'ús especialitzat d'una categoria és més natural que el seu ús no especialitzat. Aquesta generalitat es basa en la següent idea. Només en els lexemes, paradigmes i construccions més naturals hi apareixen tots els tipus de categories, i el seu ús disminueix si ens allunyem d'aquest nucli. Prenguem com a exemple una llengua els sintagmes nominals de la qual es distingeixen entre singular, dual i plu-

ral. Per bé que singular, dual i plural no són tots ells igual de naturals, cada un d'ells és altament natural en el seu àmbit. Per exemple: el dual és altament natural (especialitzat) com a expressió de dualitat: >nat (dual, singular/plural) / en expressions de dualitat. Això concorda amb la circumstància que en els sintagmes nominals més naturals, els pronoms personals, tots ells hi tenen presència, mentre que és possible que només siguin presents fins a un cert punt en la resta de sintagmes nominals de l'idioma. (Cal recordar les normes anteriorment anomenades sobre la classificació.) Les dades tipològiques rellevants sobre els nombres gramaticals són a Corbett (2000).

(h) Ús vs. no ús. L'ús d'una categoria/procés és més natural que el seu no ús. Amb aquest principi es pot definir la frontera entre l'ús i el no ús d'una categoria/procés. Com que normalment una categoria/procés apareix (també) en les unitats més naturals del tipus natural, els principis de classificació obliguen a suposar que l'ús d'aquesta categoria o procés és més natural que el seu no ús. Per exemple: >nat (+ dual, - dual) / en expressions de dualitat. Exemple d'un procés: raising. Mireu el punt anterior (g).

(i) Assumible vs. inassumible. Una unitat (morfo)sintàctica assumible és més natural que una d'inassumible. Aquesta afirmació ve ser l'axioma del meu esquema teòric. Dit planerament, la raó per la qual una construcció no és assumible és perquè la seva naturalitat és relativament baixa en comparació amb una construcció correlativa.

L'aportació creadora del lingüista consisteix en veure quin dels punts esmentats cal aplicar a cada circumstància. Per exemple, pel que fa al punt (e), referit a la freqüència, cal tenir en compte que només algunes unitats/categories/processos naturals són més freqüents que les seves corresponents unitats/categories/processos menys naturals.

Introduïrem gradualment l'exemplificació d'alguns dels punts (a-i) així com també altres mètodes de determinació de la naturalitat.

Emprarem l'esquema que acabem de presentar en algunes variants (morfo) sintàctiques del català. (Els exemples tracten la concordança de l'objecte i volen ser senzills.) L'extensió màxima de cadascun d'ells és de dues oracions relatives. Tal i com ja hem esmentat cada exemple ve presentat en forma de deducció. L'ordre de les deduccions és bàsicament arbitrari.

Pel que fa a les dades sobre el català i en concret als exemples que seran tractats a continuació, em baso en el treball de John Charles Smith, vegeu Smith (2001) i les referències que ell mateix fa a publicacions pròpies anteriors.

Com qualsevol altre idioma romànic el català coneix la concordança de l'objecte directe en els temps perfets, per exemple *les he vist*. (La terminació subratllada del verb principal concorda en gènere i nombre amb l'objecte del mateix verb *les*.) Dins del marc dels temps perfets, la concordança pot ser completa o bé no haver-n'hi, depenent del parlant. Hi ha cinc nivells intermedis en els quals la concordança hi és cada cop més limitada (de nou depenent del parlant), el que es pot explicar com a porcés devers la plena no concordança. Precisament les deduccions següents es centren en aquests nivells intermedis.

Llistat d'exemples (degut a la concordança de l'objecte les terminacions emprades estan entre parèntesis): *He vist(es) les pel·lícules. Quines pel·lícules he vist(es)? Les pel·lícules que he vist(es). Us he vist(es). Els he vist(s). Les he vist(es).*

1. Català (dialecte). Alguns parlants tenen concordança del participi amb TOTS els objectes directes precedents, pero amb CAP de posterior. Paradigma: *He vist les pel·lícules. Quines pel·lícules he vistes? Les pel·lícules que he vistes. Us he vistes. Els he vists. Les he vistes.*

Les dues variants sintàctiques: concordança del participi amb tots els objectes directes precedents i concordança del participi amb tots els objectes directes posteriors.

1. Pressupostos de la teoria de la naturalitat:

1.1. >nat (+, -) / concordança de l'objecte

És a dir, la realització de la concordança és més natural que la seva irrealització. –Vegeu el punt (g) de la introducció.

1.2. >nat (precedent, posterior) / controlador de la concordança

És a dir, el controlador de la concordança situat davant del receptor, és més natural que el controlador de la concordança situat després del receptor, ja que la primera alternativa facilita un tractament més local de l'oració que no pas la segona. En aquest sentit l'escala manté el principi del mínim esforç. –Vegeu el punt (a) de la introducció.

2. Concordança de la marcació (Andersen 2001) aplicada a la naturalitat:

2.1. >nat tendeix a vincular-se amb un altre >nat

2.2. <nat tendeix a vincular-se amb un altre <nat

El >nat (= alt valor de naturalitat) de l'escala 1.1. és +concordança de l'objecte. Aquest està vinculat amb el >nat de l'escala 1.2., que precedeix el controlador de la concordança. El <nat (baix valor de naturalitat) de l'escala 1.1. és –concordança de l'objecte. Aquest està vinculat amb el <nat de l'escala 1.2., que és posterior al controlador de la concordança.

3. Conseqüències:

Si hi ha cap diferència entre els controladors de la concordança de l'objecte precedent i el posterior, de tal manera que un ocasiona la concordança amb l'objecte i l'altre no, aleshores el controlador precedent tendeix a ocasionar la concordança amb l'objecte i en canvi el posterior no. Q.E.D.

Tal i com s'aprecia d'aquesta deducció el meu esquema no conté components generativistes i actua *ex post facto*. No puc predir l'existència de concordança amb l'objecte; no puc predir que la realització de la concordança amb l'objecte depengui del fet que el controlador de la concordança estigui davant o darrera el participi. Tantmateix si aquestes dades ens venen donades, es pot predir que hi haurà concordança amb el controlador precedent i no amb el posterior. No sembla versemblant que les circumstàncies poguessin ser inverses, és a dir que hi hagués concordança si els controladors fossin posteriors i que no n'hi hagués si fossin precedents, si la realització de la concordança amb l'objecte és la *differentia specifica* de totes dues circumstàncies. Aquestes prediccions (o sigui les “explicacions” sincròniques) són el motiu principal del meu treball. – *Mutatis mutandis*, aquesta nota és vàlida per totes les deduccions d'aquest article.

2. Català (dialecte). A alguns parlants els cal la concordança del participi només amb ALGUNS objectes directes precedents. Paradigma: *He vist les pel·lícules. Quines pel·lícules*

he vist? Les pel·lícules que he vistes. Us he vistes. Els he vists. Les he vistes. Hi ha, doncs, concordança amb els objectes directes precedents de relatiu i amb els que són pronoms clítics.

Les dues variants sintàctiques: concordança amb els objectes directes precedents de relatiu i amb els que són pronoms clítics i absència de concordança si el controlador és un sintagma nominal de significat ple.

1. Pressupostos de la teoria de la naturalitat:

1.1. >nat (+, -) / concordança de l'objecte

És a dir, la realització de la concordança és més natural que la irrealització. –Vegeu el punt (g) de la introducció.

1.2. >nat (pronom clíctic i pronom de relatiu; un altre sintagma nominal)

És a dir, els pronoms clítics i els pronoms de relatiu són més naturals que els altres sintagmes nominals. –Els pronoms clítics i els pronoms de relatiu conformen un conjunt petit; la resta de sintagmes nominals en conformen un de gran. –Vegeu el punt (f) de la introducció.

2. Concordança de la marcació (Andersen 2001) aplicada a la naturalitat:

2.1. >nat tendeix a vincular-se amb un altre >nat

2.2. <nat tendeix a vincular-se amb un altre <nat

3. Conseqüències:

Si hi ha cap diferència entre els pronoms clítics i els pronoms de relatiu per un cantó i la resta de sintagmes nominals per un altre, de tal manera que un tipus de sintagmes nominals controla la concordança amb l'objecte directe i un altre no, aleshores els que tendeixen a controlar la concordança de l'objecte són els pronoms clítics i els de relatiu, en canvi la resta de sintagmes nominals no hi tendeix. Q.E.D.

3. Català (en part de la literatura). A alguns parlants els cal la concordança del participi només amb **ALGUNS** objectes directes precedents. Paradigma: *He vist les pel·lícules. Quines pel·lícules he vist? Les pel·lícules que he vist. Us he vistes. Els he vists. Les he vistes.* Hi ha, doncs, concordança només amb els objectes directes precedents que són pronoms clítics.

Les dues variants sintàctiques: concordança del participi amb els objectes directes precedents que són pronoms clítics i absència de concordança del participi controlat després d'altres sintagmes nominals.

1. Pressupostos de la teoria de la naturalitat:

1.1. >nat (+, -) / concordança de l'objecte

És a dir, la realització de la concordança és més natural que la irrealització. –Vegeu el punt (g) de la introducció.

1.2. >nat (pronom clíctic, un altre sintagma nominal)

És a dir, el pronom clíctic és més natural que els altres sintagmes nominals. –Els pronoms clítics conformen un conjunt petit; la resta de sintagmes nominals en conformen un de gran. –Vegeu el punt (f) de la introducció.

2. Concordança de la marcació (Andersen 2001) aplicada a la naturalitat:

2.1. >nat tendeix a vincular-se amb un altre >nat

2.2. <nat tendeix a vincular-se amb un altre <nat

3. Conseqüències:

Si hi ha cap diferència entre els pronoms clítics i la resta de sintagmes nominals, de tal manera que un tipus de sintagmes nominals controla la concordança amb l'objecte directe i un altre no, aleshores els que tendeixen a controlar la concordança de l'objecte són els pronoms clítics, en canvi la resta de sintagmes nominals no hi tendeix. Q.E.D.

4. Català (alguns autors): A alguns parlants els cal la concordança del participi només amb **ALGUNS** objectes directes precedents. Paradigma: *He vist les pel·lícules. Quines pel·lícules he vist? Les pel·lícules que he vist. Us he vist. Els he vists. Les he vistes.* Hi ha, doncs, concordança només amb els objectes directes precedents que són pronoms clítics en tercera persona.

Les dues variants sintàctiques: concordança del participi amb els objectes directes precedents que són pronoms clítics en tercera persona i absència de concordança del participi controlat després d'altres sintagmes nominals.

1. Pressupostos de la teoria de la naturalitat:

1.1. >nat (+, -) / concordança de l'objecte

És a dir, la realització de la concordança és més natural que la irrealització. –Vegeu el punt (g) de la introducció.

1.2. >nat (pronom clític en tercera persona, un altre sintagma nominal)

És a dir, el pronom clític en tercera persona és més natural que els altres sintagmes nominals. –Els pronoms clítics en tercera persona conformen un conjunt petit; la resta de sintagmes nominals en conformen un de gran. –Vegeu el punt (f) de la introducció.

2. Concordança de la marcació (Andersen 2001) aplicada a la naturalitat:

2.1. >nat tendeix a vincular-se amb un altre >nat

2.2. <nat tendeix a vincular-se amb un altre <nat

3. Conseqüències:

Si hi ha cap diferència entre els pronoms clítics en tercera persona i la resta de sintagmes nominals, de tal manera que un tipus de sintagmes nominals controla la concordança amb l'objecte directe i un altre no, aleshores els que tendeixen a controlar la concordança de l'objecte són els pronoms clítics, en canvi la resta de sintagmes nominals no hi tendeix. Q.E.D.

5. Català (registre estàndard). Dins el marc dels pronoms clítics en tercera persona, en singular hi ha concordança del participi amb tots els objectes directes precedents, però en plural només amb els objectes directes en femení. Paradigma: *Els he vist. Les he vistes.*

1. Pressupostos de la teoria de la naturalitat:

1.1. >nat (singular, plural)

És a dir, el singular és més natural que el plural. – (Mayerthaler 1981: 15). En termes mitjans el singular està codificat amb –∅ més sovint que el plural.

1.2. >nat (masculí, femení) / gènere

És a dir, el gènere masculí és més natural que el femení. – (Mayerthaler 1981: 15). En termes mitjans el gènere masculí està codificat amb –∅ més sovint que el femení.

Exemple especial de 1.2:

1.2.1. >nat (masculí i femení, només femení) / gènere

És a dir, l'ús dels gèneres masculí i femení és més natural que l'ús de només femení. –L'escala té el format >nat (A + B, B). –Vegeu la introducció.

2. Concordança de la marcció (Andersen 2001) aplicada a la naturalitat:

2.1. >nat tendeix a vincular-se amb un altre >nat

2.2. <nat tendeix a vincular-se amb un altre <nat

3. Conseqüències:

Si en el marc de la concordança dels pronoms clítics de tercera persona amb el participi hi ha cap diferència entre singular i plural, de tal manera que un nombre comporta la concordança tant de gènere masculí com de femení i l'altre nombre només la concordança del gènere femení, aleshores el singular tendeix a la realització de la concordança tant de masculí com de femení mentre que el plural tendeix només a la realització de la concordança del femení. Q.E.D.

6. Gascó. Tipus *la chanson que j'ai chantée* “la cançó que jo he cantat” vs. tipus *c'est celle que je vous ai dite* “és aquella que us he dit”. Tal i com Smith (2001: 215) dono dos exemples del francès estàndard. El primer tipus és més freqüent que el segon.

Les dues variants sintàctiques: el tipus *la chanson que j'ai chantée* i el tipus *c'est celle que je vous ai dite*.

1. Pressupostos de la teoria de la naturalitat:

1.1. >nat (pronom, un altre sintagma nominal)

És a dir, el pronom és més natural que un altre sintagma nominal. –Els pronoms conformen un conjunt petit; la resta de sintagmes nominals en conformen un de gran. –Vegeu el punt (f) de la introducció.

1.2. >nat (més freqüent, menys freqüent) / unitat

La unitat més freqüent és més natural que la unitat menys freqüent. –Vegeu el punt (e) de la introducció.

2. Concordança de la marcció (Andersen 2001) aplicada a la naturalitat:

2.1. >nat tendeix a vincular-se amb un altre >nat

2.2. <nat tendeix a vincular-se amb un altre <nat

3. Conseqüències:

Si hi ha cap diferència entre el tipus *la chanson que j'ai chantée* i el tipus *c'est celle que je vous ai dite*, de tal manera que un tipus sigui més freqüent que l'altre, aleshores el tipus *c'est celle que je vous ai dite* tendeix a ser més freqüent i el tipus *la chanson que j'ai chantée* tendeix a ser-ho menys. Q.E.D.

Conclusió

En les conseqüències de cada deducció s'hi prediuen algunes circumstàncies. Les circumstàncies predictibles no poden ser diferents. (Sobretot no seria versemblant que les circumstàncies fossin inverses). En aquest sentit totes les circumstàncies són descrites en deduccions i aclarides ("explicades" sincrònicament).

De cada deducció també en veiem quins pressupostos en forma d'escalles de naturalitat poden conduir a la predicció adient. L'aportació creativa del lingüista consisteix a saber quina escala convé utilitzar i en quin dels seus tres formats disponibles. (En relació a això és vital que la tria de possibilitats del lingüista sigui fortament limitada.) Per això és possible que es pugui deduir la mateixa predicció a partir de classes de pressupostos alternatius. Aquesta possibilitat no ha estat emprada en aquest article.

traducció: Jordi Magrinyà i D.

Referències

- Andersen, Henning, »IE. *s after i, u, r, k in Baltic and Slavic«. *Acta Linguistica Hafniensia* 11, 171–90. 1968.
- Andersen, Henning, »Markedness and the theory of linguistic change«. In: Andersen 2001, 21–57.
- Andersen, Henning (ed.), *Actualization: Linguistic change in progress*. Amsterdam: Benjamins. 2001.
- Booij, Geert, Christian Lehmann & Joachim Mugdan (eds.), *Morphologie: ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung*, Volume I. Berlin: de Gruyter. 2000.
- Corbett, Greville G., *Number*. Cambridge: Cambridge University Press. 2000.
- Dotter, Franz, *Nichtarbitrarität und Ikonizität in der Syntax*. Hamburg: Buske. 1990.
- Dressler, Wolfgang U., Willi Mayerthaler, Oswald Panagl & Wolfgang U. Wurzel, *Leitmotifs in natural morphology*. Amsterdam: Benjamins. 1987.
- Dressler, Wolfgang U., »Naturalness«. In: Booij et al. (eds.) 2000, 288–96.
- Frenk-Oczlon, Gertraud, »Frequenz und Kognition – Frequenz und Markiertheit«. *Folia Linguistica* 25, 361–94. 1991.
- Greenberg, Joseph H., *Language Universals*. The Hague: Mouton. 1996.
- Havers, Wilhelm, *Handbuch der erklärenden Syntax*. Heidelberg: Winter. 1931.
- Jacobs, Joachim, Arnim von Stechow, Wolfgang Sternefeld & Theo Vennemann (eds.), *Syntax*, Volume I. Berlin: de Gruyter. 1993.
- Mayerthaler, Willi, *Morphologische Natürlichkeit*. Wiesbaden: Athenaion. 1981. –English version: Mayerthaler 1988.
- Mayerthaler, Willi, *Morphological natuarlness*. Ann Arbor: Karoma. 1988.
- Mayerthaler, Willi & Günther Fliedl, »Natürlichkeitstheoretische Syntax«. In: Jacobs et al. (eds.) 1993, 610–35.

- Mayerthaler, Willi, Günther Fliedl & Christian Winkler, *Infinitivprominenz in europäischen Sprachen. Teil I: Die Romania (samt Baskisch)*. Tübingen: Narr. 1993.
- Mayerthaler, Willi, Günther Fliedl & Christian Winkler, *Infinitivprominenz in europäischen Sprachen. Teil II: Der Alpen-Adria-Raum als Schnittstelle von Germanisch, Romanisch und Slawisch*. Tübingen: Narr. 1995.
- Mayerthaler, Willi, Günther Fliedl & Christian Winkler, *Lexikon der Natürlichkeitstheoretischen Syntax und Morphosyntax*. Tübingen: Stauffenburg. 1998.
- Smith, John C., »Perceptual factors and the disappearance of agreement between past participle and direct object in Romance«. In: Smith & Maiden (eds.) 1995, 161–80.
- Smith, John C., and Martin Maiden (eds.), *Linguistic Theory and the Romance Languages*. Amsterdam: Benjamins. 1995.
- Smith, John C., »Markedness, functionality, and perseveration in the actualization of a morphosyntactic change«. In: Andersen (ed.) 2001, 203–23.
- Wurzel, Wolfgang U., *Flexionsmorphologie und Natürlichkeit*. Berlin: Akademie-Verlag. 1984.

JEZIKOVNA NARAVNOST V KATALONŠČINI – UJEMANJE S PREDMETOM

V Sloveniji smo naravno skladnjo celovške šole razširili na raziskave vedenja sopomenskih in domala sopomenskih (obliko)skladenjskih izrazov, tu imenovanih skladenjske dvojnice. Naše delo je zgoraj ponazorjeno z (obliko)skladnjo katalonskega "ujemanja s predmetom". Jezikovno gradivo se obravnava v t.i. izpeljavah. V vsaki izpeljavi je napovedan obstoj nekih (obliko)skladenjskih razmer, in sicer na podlagi primernih predpostavk in Andersenovih pravil o prirejanju ene vrednosti zaznamovanosti drugi taki vrednosti.

Temeljni dosežek teorije: če sta dani dve (obliko)skladenjski dvojnici, od katerih ima ena lastnost A, druga pa lastnost B, zmore teorija odgovoriti na vprašanje, katera izmed obeh dvojnic ima katero izmed lastnosti A in B.